

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta:
HE 15/2017 edellyttämien ICT-ratkaisujen, tiedolla johtamisen,
laaturekistereiden sekä SoteDigi Oy:n nykytilanne sekä uudistusta varten
tarvittava valmistelu ja sen aikataulu

Asiantuntijalausunto

3.5.2018

Maritta Korhonen
Marjukka Turunen
Kela

Kela|Fpa[®]

Asiantuntijalausunnon keskeinen sisältö

- Kela on kirjallisessa asiantuntijalausunnossaan esittänyt näkemyksensä kaikista sosiaali- ja terveystalouden pyytämistä aiheista.
- Suullisessa esityksessä keskitytään ICT-ratkaisujen ja SoteDigi Oy:n nykytilanteen sekä uudistusta varten tarvittavaan valmisteluun ja sen aikatauluun.
- Uudistuksen aikataulun osalta ollaan kriittisellä polulla.
- ICT- ja digitalisaatiokustannukset tulevat olemaan erittäin merkittävät.
- ICT-rahoitusta ja sen kohdentamista tulee lisätä pitkäjänteisesti.
- ICT- ja digitoimijoiden roolit ja tehtävät sekä ohjaus- ja yhteistyömalli tulee selkeyttää nopeasti.

ICT-ratkaisut, uudistusta varten tarvittava valmistelu ja sen aikataulu

- Kelalla kattava kokemus valtakunnallisten sosiaali- ja terveydenhuollon ICT-palveluiden tuottamisesta ja siihen liittyvistä haasteista.
- ICT-ratkaisut (maakunta- ja sote-uudistus, valinnanvapaus) edellyttävät panostusta uusiin tietojärjestelmiin ja niiden väliseen integraatioon.
- Samanaikainen uuden toiminnan ja toimintojen jatkuvuuden ja palvelujen häiriöttömyyden turvaaminen.
- Yhdeksi pullonkaulaksi kaikilla tasoilla tulee muodostumaan osaavan, kokonaisuuden hallitsevan ja sote-substanssin tuntevan ICT-henkilöstön puute.

ICT-ratkaisut, uudistusta varten tarvittava valmistelu ja sen aikataulu

- Maakunta- ja soteuudistuksen edellyttämien ICT-ratkaisujen toteutus on jo nyt ns. kriittisellä polulla.
- Muutokseen liittyvä ICT- ja digikehittämistyö on ollut pakko jo aloittaa mutta on vielä kesken ja osa tehtävistä on aloittamatta.
- Erittäin tiukka aikataulu edellyttää kaikilta toimijoilta resurssien uudelleenkohdentamista.
- Viimeistään nyt on priorisoitava uudistuksen edellyttämät toimenpiteet ja niiden järjestys.
- Toimijoiden vastuiden, tehtävien ja rakennettavien ICT-palveluiden yhteensovittamisen selkeyttäminen sekä ohjauksessa että toimeenpanossa.

ICT-ratkaisut, uudistusta varten tarvittava valmistelu ja sen aikataulu

- ICT-ratkaisujen toteutus vaiheittainen ja siirtymäaika pitkä.
- Valtakunnallisten palveluiden aikatauluja jouduttaneen tarkistamaan.
- Asiakas- ja potilastietojärjestelmien maakunnallisen rekisterinpidon ja valinnanvapauden edellyttämien muutosten toteuttaminen tavoiteaikataulussa haasteellista.
- ICT-muutosten aikataulu sekä valtakunnallisten ja maakunnissa tapahtuvien muutosten synkronointi merkittävä riski uudistuksen kannalta.
- Tietojärjestelmien tavoitetila kokonaisuudessaan valmistunee aikaisintaan vuonna 2025. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset tulisi muuttaa tämän mukaan etenemään vaiheittain.
- Riskienhallintasuunnitelma!

ICT-ratkaisut, uudistusta varten tarvittava valmistelu ja sen aikataulu ja rahoitus

- Maakunta- ja soteuudistuksen ICT-ratkaisujen kehittämiseksi tulee varmistaa riittävä rahoitus.
- Uudistuksen tavoitteiden ja erityisesti kustannussäästöjen toteutumisen on esitetty perustuvan huomattavassa määrin digitalisaation toimeenpanoon.
- Vuoden 2019 budjetin valmistelussa on pystyttävä kohdentamaan merkittävä lisärahoitus ICT-ratkaisujen kehittämiseen sekä valtakunnallisella tasolla että tuleville maakunnille.
- Uudistuksen toimeenpanon rahoituksen ja sen kohdentamisen tulisi olla nykyistä suunnitelmallisempaa ja pitkäjänteisempää.

SoteDigi oy:n nykytilanne, yleiset huomiot

- Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisen toimijan perustaminen digitaalisten palveluiden ja yhteentoimivuuden kehittämiseksi kannatatettavaa.
- SoteDigi oy:lle kohdennettu merkittävä rahoitus voi tarkoituksenmukaisella ja suunnitelmallisella tavalla käytettynä nopeuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaatiota.
- Edellytys: Realistiset aikataulut, kustannuslaskelmat ja asiakkaiden sitoutuminen.
- Alussa investoinnit, säästöt ja kustannustehokkuus ja asiakasmaksut mahdollisia vasta myöhemmässä vaiheessa.

SoteDigi oy:n nykytilanne, tehtävät

- Integraatioalustan tuottaminen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojen ajantasaisen käytön mahdollistamiseksi.
- Integraatioalustan toiminnallisuuden tarkennus: mitä integraatioalustalla tarkoitetaan? Potilaskohtainen ajantasainen tieto > < "Järjestäjän työkalut".
- Erityisesti potilaskohtaisen integraatioalustan perustana Kanta-palveluiden valtakunnalliset tietovarannot.
- Yhteistyö muiden hankkeiden ja toimijoiden kanssa (Kela, Una, Apotti, valtakunnalliset ja maakunnalliset tietoallasratkaisut).

SoteDigi oy:n nykytilanne, tehtävät

- Sähköisten asiointi- ja muiden kansalaispalveluiden kehittäminen.
- Virtuaalisairaala- ja ODA (Omaolo) –hankkeet.
- Hyvinvointitietojen valtakunnallisena tietovarantona tulee toimimaan Kelan rakentama Kanta-palveluihin kuuluva Omatietovaranto.
- SoteDigi oy:n terveys- ja hyvinvointitietoihin liittyvien palveluiden kehittämisessä ja niiden käytössä tulee varmistaa EUn tietosuoja-asetuksen mukainen toiminta – tarvitaanko ehdotettua kattavampi säädöspohja SoteDigi oyn tuottamille palveluille?

SoteDigi oy:n nykytilanne, yhteistyö, ekosysteemi ja säädöspohja

- Maakunta- ja soteuudistuksen ICT-palveluita kehittävät useat toimijat sekä valtakunnallisesti että tulevissa maakunnissa.
- Lähtökohtana tulisi olla yhtenäinen kokonaisarkkitehtuuri ja toimijoiden ekosysteemi.
- Toimintaansa vasta käynnistävän palveluntuottajan mahdollisuus kehittää palveluitaan sille ehdotetulla aikataululla on varsin rajallinen.
- SoteDigin toiminnan kannalta onkin erittäin tärkeää sen verkostoituminen ja toiminnan kehittäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
- SoteDigi oy on perustettu 2017.
- Toimintaa, palveluita maakunnille ja mahdollista käyttövelvoitetta koskeva lainsäädäntö valmisteltava nopeasti.

Kiitos

Marjukka Turunen, Muutosjohtaja
Maritta Korhonen, Erikoisasiantuntija
Kela

Kela|Fpa